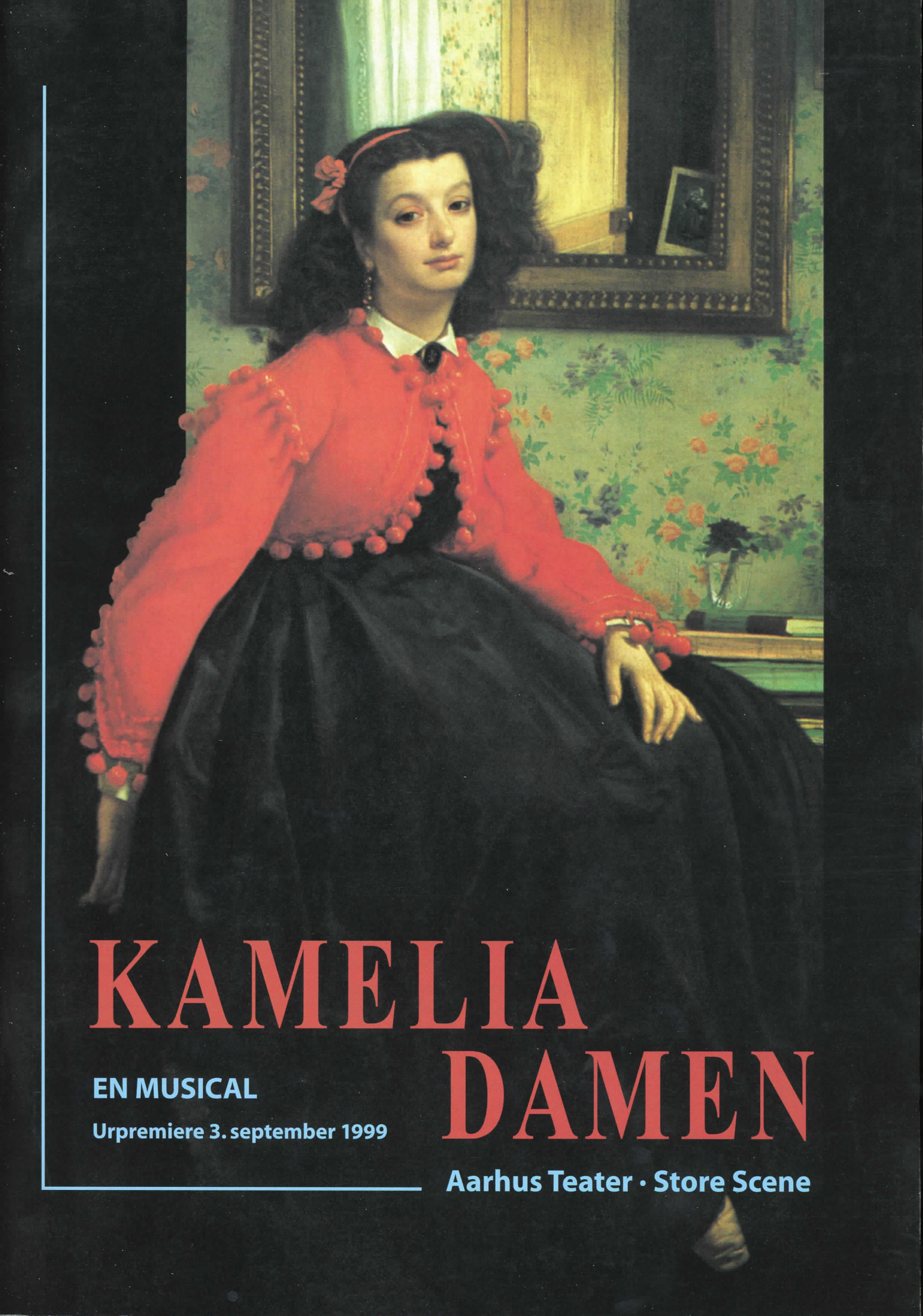


A woman with dark, curly hair and a red flower in it is seated. She wears a bright red, long-sleeved top with pom-pom trim and a full black skirt. She is positioned in front of a wall with green floral wallpaper. A large, ornate mirror is on the wall behind her, reflecting a window with curtains and a small framed picture. To her right, a small table holds a vase with flowers and some books.

KAMELIA DAMEN

EN MUSICAL

Urpremiere 3. september 1999

Aarhus Teater • Store Scene



● Jørgen Ljungdalh og Eyun Johannessen



Marguerite Gautier



Camargo, George Crispain

En kreativ cocktail

Når tæppet går for aftenens forestilling *Kameliadamen*, er der specielt to personer som hermed sætter punktum for en lang og spændende arbejdsproces, manuskriptforfatter **Jørgen Ljungdalh** og iscenesætter **Eyun Johannessen**.

Ljungdalh og Johannessens samarbejde går tilbage til 1970'erne med opsætningen af skuespillet *Marie Colods* på teatret i Thorshavn, hvor Eyun Johannessen op gennem 1960'erne var instruktør. Han blev senere Landsstyrets teaterkonsulent og kæmpede for at etablere en nationalscene på Færøerne.

Både Ljungdalh og Johannessen har haft tæt tilknytning til Aarhus Teater i mange år. Jørgen Ljungdalh som dramatiker på Skuespillerskolen fra 1969-72, og herefter som den første i teatrets husdramatikerordning 1973-1976. Han var herigen-nem aktiv i etableringen af GRUPPEN v Aarhus Teater, som af teaterledelsen fik mulighed for at skrive og sammensætte sit eget repertoire. Gruppen løsrev sig siden fra teatret og startede på Svalegangen i Århus, som Ljungdalh var løst tilknyttet en årrække frem. Han har des-

uden været medlem af Aarhus Teaters eksterne dramaturgiat 1990-92 og herefter filmkonsulent ved Det Danske Film-institut. Ljungdalh er forfatter til flere teaterstykker, radioteater, film og tv-spil. For Aarhus Teater har han desuden skrevet *P-A-L-A-C-H*, *Skorpionen*, *Pandoras Æske* og 75 års jubilæumsmusicalen *Rose*. Frem til år 2000 er Jørgen Ljungdalh ansat som kunstnerisk leder af Dansk Novellefilm.

Eyun Johannessen er en af tidens betydeligste iscenesættere. Han er skuespiller-uddannet på Det Kgl. Teater og Odense Teater, og tiltrådte i 1979 som rektor for Skuespillerskolen ved Aarhus Teater. Frem til 1986 var han ansat på Skuespillersko-len og har siden været tilknyttet teatret som iscenesætter, hvor det er blevet til en hel del instruktøropgaver gennem årene, bl.a. *Et Juleeventyr*, *Lykke-Per*, *Indenfor Murene*, *Jacques og hans Herre*, *Rocky Horror Show*, *Elverhøj*, *Hamlet*, *Klinikken*, *Søster Coma* og senest *Aske til Aske – Støv til Støv* og *Hr. Paul*. Eyun Johannessen har tillige iscenesat flere forestillinger for bl.a. Det Kgl. Teater og Odense Teater samt i Sverige, Norge, Island og Finland.

Både Jørgen Ljungdalh og Eyun Jo-

hannessen er tildelt påskønnelser fra Statens Kunstfond for deres arbejde. Ljungdalh, et treårigt arbejdsstipendium og Johannessen modtog i 1997 livsvarig ydelse for sit arbejde som iscenesætter.

Ideén med at skabe en musical over Alexandre Dumas den yngres *Kameliadamen* har været i støbeskeen i mange år, og det er heller ikke første gang Ljungdalh og Johannessen springer ud i at tage en verdensklassiker, vende den og skabe en helt ny teateroplevelse. Tre på stribe på Aarhus Teaters Store Scene er det foreløbig blevet til. Det startede i 1988 med dramatiseringen af *Lykke-Per* efter Henrik Pontoppidans roman, med efterfølgende tv-bearbejdelse og transmission i 1989. Sæsonen efter *Greven af Monte-Cristo* efter Alexandre Dumas' roman og i 1992 *De fortabte Spillemand* efter William Heinesens roman – senere opført i Nordens Hus i Thorshavn 1993 og på Odense Teater 1997. Og nu altså *Kameliadamen*, hvor de har fået hjælp af tekstforfatter Per Nielsen, komponist Fini Høstrup og scenograf Lars Juhl til at skabe denne nydramatisering af Dumas' roman.

Fire brokker og et citat fra en byggeplads

Af Jørgen Ljungdahl

Et billede

Kameliadamen udspiller sig i verdens navle, en selvspejlende verden, hvor alle betragter hinanden og sig selv. En oplyst klaustrrofobisk glasklokke med store svedende følelser. Udenfor ligger et tæt mørke.

Om Marguerite Gautier

Hun havde, hvad man i dag vil kalde succes, men allerede tidligt lærte hun, at hendes popularitet blandt levemænd var aldeles betinget af nogle ganske få ting: hendes kønne ansigt og hendes smukke krop, naturligvis – men realist, som hun jo også var, var hun så udmærket klar over, at der fandtes kvinder i samme profession, der var lige så smukke som hun selv – samt, at der inden længe ville dukke nye op, der både var fastere i kødet, glattere i huden, og givet også havde en større munterhed og lyst til erotik end hun. Nej, hvad hendes succes i virkeligheden beroede på, var hendes evne for impati, evnen til indlevelse – og til at dukke op som den levendegjorte projektion af sine rige kunders drømme. Ud over de umiddelbare kontante ydelser, hun modtog herfor, fik hun med sit virke også adgang til noget af det dybeste disse mænd havde i sig: deres livsløgne.

Blev hun spurgt, hvad hun selv drømte om, ville hun have svaret: hvad De ønsker. Hun drømte ikke, hun leverede drømme. Kernen i hendes metier og årsagen til hendes succes var: hun kunne forsvinde som menneske.

Om "Rædslens maskerade"

Alle deltagerne i rædslens maskerade har en indgangsbillet til ballet, der hedder: forsmåelsens smerte. En smerte der nærer

driften til at hævne sig på tilværelsen, og hævde sin status over for alle, der deltager i den. At fornægte og trodse de nederlag, vi alle før eller siden møder, er vel den væsentligste drivkraft til den sociale, den kunstneriske og endog den videnskabelige fremdrift. Det er ikke sandheden, evnen til at se sine nederlag i øjnene, det er ikke besindelsen eller sorgen over nederlagene, men netop evnen til at ignorere dem, det er bitterheden over ikke at blive set, som den man er, der fører verden frem. Fremskridtet fødes i løgn og smerte; sådan er det. Fra disse mørke steder i menneskesindet henter samfundet sit lys.

Greven tager konsekvensen af det og vælger at betragte tilværelsen skjult bag et spejl. Som de fleste af os i dag foretrækker at betragte den gennem en tv-skærm.

Om mødet med Marguerite Gautier

... efter Nepal, hvor jeg havde brugt det meste af min energi med at agere hård negl, så jeg ikke skulle blive væltet omkuld af den fattigdom, det kaos, den uforstilte griskhed – og lidelsen, som omgav os. Nu var vi ankommet til New Delhi. Jeg var træt og mere eller mindre mentalt afkræftet, og så ramte det mig.

Det er sen aften. Himlen er sort. Tiggerne og de små handlende er ved at gå til ro i kanten af den larmende flod af den sekssporede vej, da vi gør det, jeg senere har hørt, man ikke gør i New Delhi: efter et måltid mad begiver vi os til fods hjem til hotellet. Jytte er uforfærdet, det er hun altid. Jeg er ikke tryk ved situationen; men hun har ret: øjnene, der følger os fra mørket, bider ikke, og de glammende og truende hunde er sat til at vogte de riges ejendomme og befinder sig bag høje jern-

gitre og mure, som de besiddelsesløse har slået lejr op ad. Og da vi hverken gør støj eller væsen af os selv, slipper vi afsted med det, uden der tilsyneladende sker noget. Men en kort stund står vi ved vejen for at finde et hul i den kaotiske trafik. Jytte har set hullet og er allerede på vej. Jeg tøver, og netop da jeg skal til at følge efter, mærker jeg noget på min venstre arm. Som et stykke sandpapir, der bliver trukket ned over huden. Det er en berøring. Flere måneder efter mærker jeg den, og jeg kan stadig om natten vågne op med denne raspende fornemmelse ned ad armen. Når jeg vender mig ser jeg hånden, der har rakt ud efter mig, det grimasserende smil i dette magre, men smukke, pergamentagtige dødningeansigt, som tilhører en ung kvinde, eller måske bare en stor pige.

Det er blikretningen: hånden, ansigtet. Og derpå øjnene. Sjælens spejl. Hvis sjæl? Hendes? Min? I det underste land kan der ikke længere trækkes grænser. Her er den eksistentielle rædsel kollektiv ejendom. I vesten har vi forstået at dække den med lys, men på New Delhis sorte boulevarder, ligger den frit fremme i al sin skræmmende obskønit. Her er jeg! Se mig! Her møder jeg Marguerite Gautier, før hun bliver inviteret ind i lyset til maskerade og forvandler sig til Kameliadamen. Et kort sekund, et langt lydløst skrig. Nu ved jeg, hvad jeg søger.

Et citat

Giver det blotte syn af de fattige, som vrimler i byerne, ikke tilstrækkelig grundlag for at slutte, at filosoffernes "strømme af lys" ikke er andet end strømme af mørke?

Fra "Stammefællesskabet" af Charles Fourier, fransk anarkistisk filosof (1772-1837).



Demimonder, kurtisaner og andre løse fugle

Af Karen Ellen Spannow

Den franske forfatter Alexandre Dumas den yngre (1824-1895) udgav i 1848 romanen *La dame aux camélias*, der oversat til dansk blev til *Kameliadamen*. Romanen vakte ved sin udgivelse furore i Frankrig og er siden blevet oversat til utallige sprog. I 1852 bearbejdede Dumas *Kameliadamen* til en teaterforestilling, der ikke bare vakte opsigt, men også i en kort periode blev forbudt af censuren. Da forbudet blev ophævet, blev forestillingen opført og fik kæmpesucces. Den italienske komponist Giuseppe Verdi brugte i 1853 *Kameliadamen* som grundlag for en af sine populære operaer *La Traviata* og bidrog på den måde yderligere til berømmelsen.

Dumas, der før udgivelsen af *Kameliadamen* uden succes havde forsøgt sig med både digte og prosa om det nettede borgerliv, ramte med sin præsentation af de knap så pæne liv og underliv i Paris en guldåre, som forsørgede ham resten af livet. For fascinationen af det syndige levned, hvor kærlighed og erotik helt åbenlyst er en handelsvare, var udbredt blandt de læsere, hvis seksuelle liv var underlagt betydeligt flere restriktioner. Resten af sin forfatterkarriere fortsatte Dumas både i romaner og teaterstykker med at skildre den samme sociale gråzone. Som tiden

gik, udviste han et stadigt større moralsk engagement og nærmede sig en mere moderne litterær social realisme i skildringen af elendigheden i det miljø, hvor prostitution og andre uglesejede aktiviteter tog plads. Hans sociale indignation hentedes blandt andet sit brændstof fra, at han var født uden for ægteskab og livet igennem kæmpede for, at dette og andre uforskyldte forhold ikke skulle være så skambelagte, som den bedsteborgerlige moral gerne ville gøre det.

Hans forfatterskab rummer den samme ambivalens overfor prostitution, som stadig er spillevende. På den ene side en fordømmelse af alt dette samfundsskabte uvæsen, som var og er så hårdt for deltagerne, og på den anden side romantiske forestillinger om den store kærlighedsfødsel på bordellet. En ambivalens, der er ligeså udødelig som verdens ældste erhverv, og derfor lige så aktuel i dag, som på Dumas' tid.

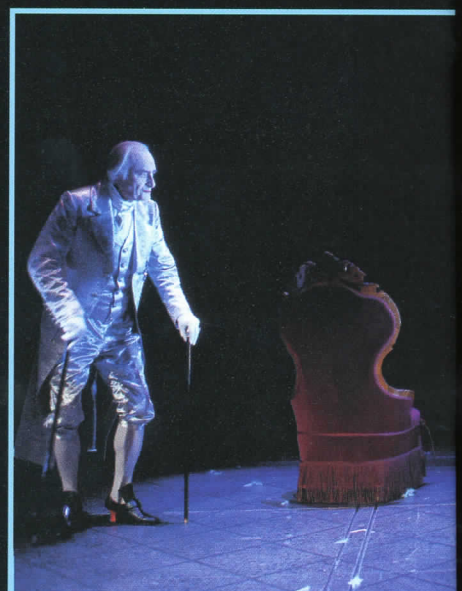
Kameliadamen var i Dumas' udgave en ualmindelig ædelmodig kvinde, der tvunget af omstændighederne måtte lade sig forsørge af ældre rigmænd til gengæld for seksuelle ydelser. Altså befandt den smukke Marguerite sig mindst ét socialt trin over den simple gadeprostituerede, der bød sig til fra gang til gang og afleve-



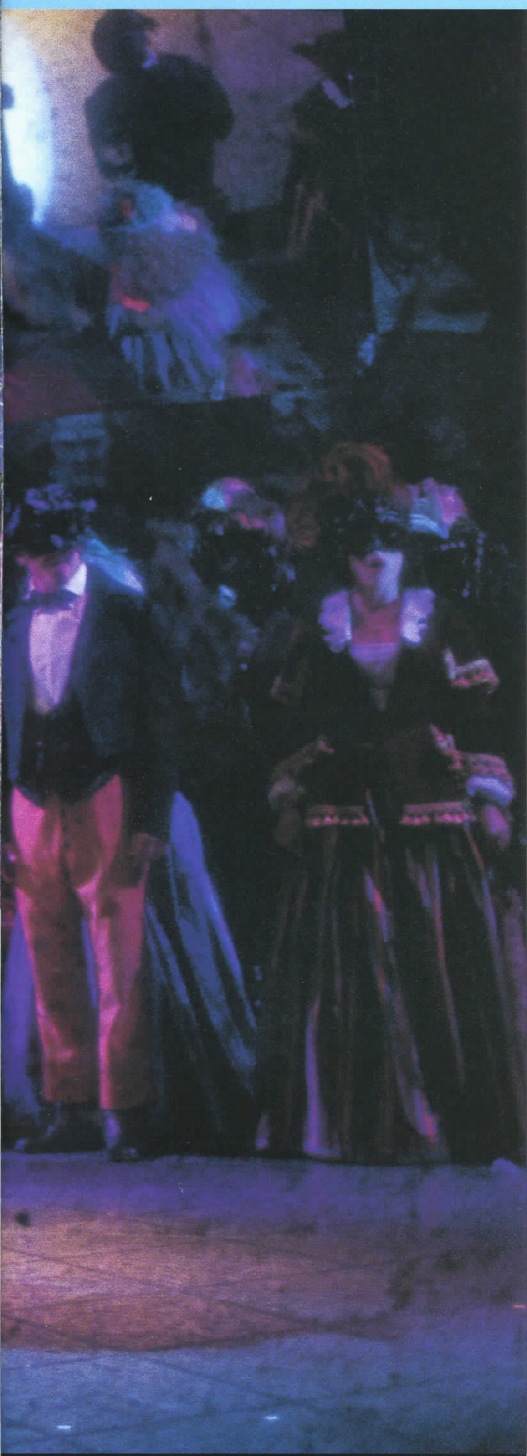




Phillipe, Nadine, Armand, George



Hertugen, Marguerite



rede det meste af fortjenesten til den alfons, der sørgede for minimal beskyttelse og regelmæssig afklapsning. Demimonde – som betyder en halv verden – kaldte Dumas hendes slags og føjede dermed en ny glose til den stribe af betegnelser, som betegner kvinder, der uden at være gift, lader mænd dække deres leveomkostninger til gengæld for seksuelle ydelser.

Da kærligheden rammer Marguerite i Armands skikkelse er hun storsindet nok til – efter en enkelt fælles kærlighedssommer på landet – at trække sig fra ham, for at den sociale stigma, som klæber til alle prostituerede, også de lidt højere rangerende demimonder, ikke skulle brede sig til ham og lægge sig hindrende i vejen for hans karriere og familiens ære. Som Dumas beskriver hendes kærlighed, er den af en så uselvsk karakter, at den snarere hører hjemme i drømmenes end i virkelighedens verden, men det er i fin overensstemmelse med 1800-tallets borgerlige forestillinger om den sande kærligheds natur.

At placere den store opofrende kærlighed i et prostitutionsmiljø, hvor kvinderne skal have hård hud på sjælen for at overleve og stå i stemmebåndet for at afkræve kontant betaling på sengekanten, er noget af et paradoks. Intet sted kan vel være længere væk fra den sværmeriske naturgivne kærlighed, der forbindes med nyudsprungne skov, duggede roser og jomfruelighed, end et bordel i en mindre respektabel sidegade. På den anden side vokser drømmene sig netop høje i elendighedens skygger. Den ægte vare – den ubetalte og ubetingede kærlighed – efterstræbes måske endnu heftigere blandt prostituerede, som lever af at lade som om. Der skal ikke mange lykkelige historier om prostituerede, der som hovedpersonen i filmen *Pretty Woman* bliver gift med en af kunderne, til for at holde liv i vandrehistorier og myter.

Men den tid, hvor Dumas skriver kameliadamens og de andre kurtisaners levnedsskildringer, dyrker med ihærdighed den store romantiske kærlighed, der på stedet slår benene væk under de udkårne og retfærdiggør alt, der måtte følge efter, hvad enten det er et langt kedsommeligt liv, en voldsom død eller økonomisk ruin.

Den romantiske passion, som vi stadig bærer på drømmen om, blev nærmest opfattet som et naturens påbud, man ikke kunne eller burde vægre sig mod, og på kameliadamens tid var den forenet med et oprør mod arrangerede ægteskaber, der lod hånt om de impliceredes følelser, hvis ellers penge og stand passede sammen.

At tilskrive luderen potentialitet til at være og bære en sådan medrivende passion skal også ses som et led i den langsommelige sociale frigørelse, der pludselig muligjorde, at en grim ælling kunne udvikle sig til en smuk svane. Den spirende tro på, at det var de nedarvede og naturgivne egenskaber mere end den sociale status, der formede mennesket, begyndte at præge opfattelserne i midten af det nittende århundrede. Charles Darwin følte sig således presset til at udgive en bog om den opsigtsvækkende evolutionslære, som længe havde ligget på hans skrivebord, for at andre ikke skulle komme ham i for købet. Det er helt i overensstemmelse med denne nye diskurs, når Dumas lader hånt om kurtisanens sociale oprindelse og tilskriver hende evnen til at virkeliggøre tidens ideelle kærlighed, der er så stor, at den går langt ud over simpel selvtilfredsstillelse.

I dag, hvor der er om ikke frit valg så dog mulighed for individuelle afgørelser, kommer drømmen om den store kærlighed og passion i stigende grad i vejen. For passionen kræver en vis distance for at overleve. Den trives bedst i hjertet på den mand, der står for foden af det høje tilfældige tårn, hvor hans elskede holdes indespærret og utilgængelig for ham, eller på den kvinde, der elsker en gift mand, som ikke kunne drømme om eller har mulighed for at lade sig skille. For slet ikke at tale om den teenager, der må nøjes med at betragte sit udvalgte sceneidol fra tilskuerpladserne. Når først alle tårnene er væltet eller forsynet med ydre trapper, når ægteskabets bånd ikke længere er ubrydelige, men knækker ved første ryk, og når man har holdt idolet i hånden er passionen passeret. Tæt på er der hverdag, der kræver hensyn og tilpasning, opvask og rengøring, og hjertets længsel må for at overleve rettes mod et nyt fjernt og uopnåeligt objekt.

Den på én gang momentale og infantile forestilling om den ægte kærlighedsstyrke, som blev opdyrket i 1800-tallet, slæber det nutidige menneske ind i en masse overvejelser om, hvorvidt deres følelser nu har den rette kvalitet. Det kontrollerede liv vi lever, tvinger følelseslivet ind i faste tidsrammer, og kun de færreste kan lade passionen tage styret og elske en almindelig tirsdag formiddag. Først når børnene er puttet, opvasken er til side og hunden er luftet, kan lidenskabens slipper fri, og så er det vel intet under at den af og til falder i søvn foran fjernsynet. Men dermed, og fordi det er svært at sætte ord på følelser, opstår der usikkerhed om, hvorvidt vi elsker, som man bør elske. I hverdagens trummerum lurker manglen på lyst under sengetæppet. Migræne, træthed, impotens og almindelig ægteskabelig ufred rationerer erotikken og lægger den i faste rammer, der ikke giver grobund for det uventede og overraskende, og de, der ikke kan leve foruden, må søge det andetsteds.

Det er måske medvirkende til, at de friere seksuelle omgangformer ikke på nogen måde har overhalet prostitution indenom. Ganske mange får deres behov for seksuel spænding tilgodeset ved almindelige ubetalte sidespring, men nogle finder det måske mindre kompliceret simpelthen at betale en professionel. Og selv om seksualiteten er sluppet ud af sækken, så er der stadig magnetisme i prostitutionsmiljøet, netop fordi det er syndigt. Endelig kan man der få specielle ydelser, som den udkårne ikke er villig til eller ikke har anelse om bliver ønsket. Det stot stigende antal af eneboere gør sikkert også sit til at holde liv i prostitutionen.

Der er også stadig meget forskellige vurderinger af prostitution. Nogle hævder, at det hovedsagelig skyldes økonomisk nød, men det holder ikke helt i Danmark, hvor det dårligt kan lade sig gøre at sulte ihjel og hvor under en promille er uden tag over hovedet. I så fald skal man i hvert fald operere med den relative fattigdom, som indebærer, at mennesker med de laveste indtægter ikke kan hænge på forbrugerræset, og alene af den grund føler sig hægtet af og udenfor. Andre og heriblandt en del af kunderne ser de prostituerede på linie med andre servicemedar-

bejdere og henviser til de prostituerede, som har specialiseret sig i at betjene handicappede, der ikke har de helt store scoremuligheder. Her er det måske mere sympatien end passionen der er på spil.

Blandt de prostituerede er der også uenighed om, hvad der ligger bag valget af verdens måske ældste erhverv. Nogle vil meget gerne have sig andres ynken frabedt og rynker på næsen af tantede initiativer til at hjælpe prostituerede ind i andet og mere dydigt arbejde. Andre er faktisk sølle, misbrugende og patetiske og har ofte incestuøse oplevelser i bagagen.

Der er meget lidt konkret viden om hvilke mænd, der opsøger prostituerede. Traditionelt har der været udbredt social tilgivelse af og forståelse for, at mænd havde behov, som ikke blev dækket i dobbeltsengen, og det har medført en tilbageholdenhed med at eksponere dem ved hjælp af undersøgelser, mens mange har studeret de prostitueredes vilkår. Selv i Sverige, der har kriminaliseret prostitutionskunder (og dermed jaget både prostituerede og kunder over sundet) er der begrænset viden om kunderne. Ifølge de prostituerede selv er der tale om en blandedt skare fra alle lag i samfundet. At spørge om, hvilken fornøjelse der kan være ved at få en lille forhutlet narkotikaafhængig kvinde om på bagsædet, forudsætter at der er et rationelt svar, men når det kommer til seksualitet er rationaliteten for længst fløjet sin vej. I dens sted er et syndigt rod af drømme, behov, kriser, ensomhed og længsel, som ikke lader sig underordne social kontrol og mulige sanktioner. Når selv præsidenter med alt på højkant taber bukserne på upassende tidspunkter, vidner det om, at noget i menneskene ikke lader sig tæmme. Det er på en gang trøsterigt og skræmmende, fordi det på den ene side indebærer, at vi kan glemme vor bekymring om at blive til Orwellske marionetter, og på den anden side medfører, at der næppe kan sættes en stopper for til tider hensynløs udnyttelse af andre mennesker.

Karen Ellen Spannow er etnograf og arbejder på Center for Rusmiddelforskning ved Aarhus Universitet. Hun kan desuden høres på DR P1 hver 14. dag, hvor hun laver Dagens Spids.



Rothsteiner, Nadine



Armand, Marguerite



Nadine, Lucien



Glimt fra Paris' boulevarder

af Emile Zola

Sommeren var ved at være forbi, det havde været stormfuldt vejr med brændende hede nætter. Satin og Nana gik efter at have spist middag ud sammen klokken henad ni. På fortovet i rue Notre-Dame de Lorette skyndte to rækker kvinder sig i retning af boulevarderne, med højt op hæftede kjoler og nedslagne øjne. Det var de sultne piger fra Bréda-kvarteret, der rykkede frem. Nana og Satin gik langs med kirken og tog som sædvanlig vejen ned mod rue Le Peletier. Da de var en hundrede meter fra café Riche, hvor jagtmarkerne begyndte, lod de kjoleslæbene, som de hidtil omhyggeligt havde holdt opløftet i hånden, falde ned, og uden at ofre støvet nogen tanke fejede de fortovene; de gik med små skridt og sagtnede deres gang endnu mere, når de gik igennem det skarpe lyshav, de store cafeer kastede ud på fortovet. De skød brystet frem, lo højt og kastede udfordrende blikke bagud til de herrer, der vendte sig om efter dem; her følte de sig hjemme. Deres hvide ansigter med de røde læber og de sorte øjenvipper udøvede i mørket den samme forvirrende tiltrækning som en billig orientalsk basar, der ligger under åben himmel på gaden. (...)

Indtil klokken elleve gik de frem og tilbage i menneskemængden, endnu i godt humør. Men efterhånden som natten skred frem, og de ikke havde haft heldet med sig nede i rue La Rochefoucauld, kom tosen op i dem, og deres metoder blev grovere. Under træerne langs med boulevarderne, der nu lå mennesketomme og mørke hen, foregik der en købslåen med grove ord og skub, mens ærbare familier, far, mor og døtre, roligt gik forbi uden at fremskynde deres gang, vant som de var til den slags oplevelser.

Nana og Satin havde vandret en halv snes gange frem og tilbage mellem Operaen og Gymnase, men da de på disse ture havde gjort den erfaring, at mandfolkene bevidst undgik dem og skyndte sig af sted, søgte de ned til rue Faubourg-

Montmartre. Her var lys på restauranter, i ølstuer og i viktualiebutikker lige til klokken to, her stillede et helt mylder af kvinder sig op foran cafeernes udgang. Det var den sidste oplyste, den sidste levende krog af Paris ved nat; her holdtes det sidste marked åbent, hvor man kunne træffe aftaler for én nat. Forretningerne afgjordes her uden omsvøb fra den ene side af gaden til den anden, som om det var en bred korridor i et offentligt hus. Og de aftener, hvor de vendte tomhændede hjem, gav de sig til at skændes indbyrdes. (...)

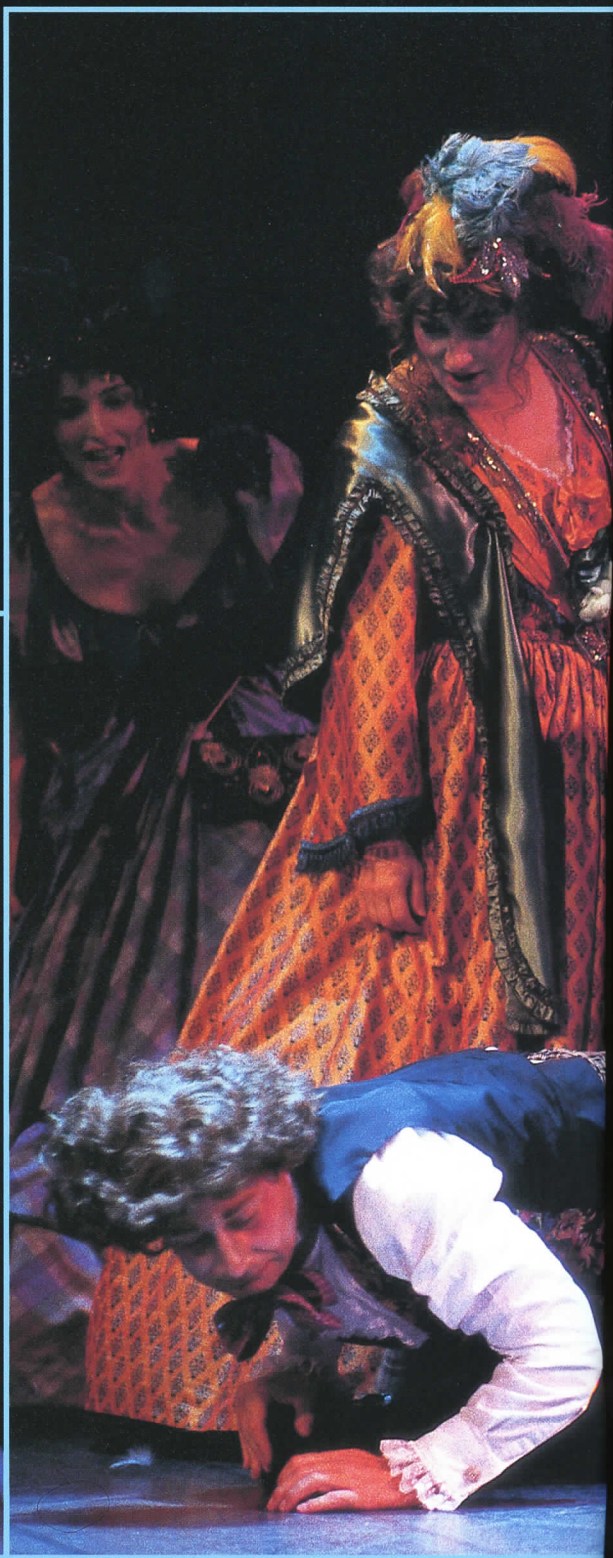
De kunne også gøre en heldig fangst og opsnappe herrer, der tog deres ordner i lommen, når de fulgte op med dem, og som betalte med guld. Satin havde især en sikker sporsans. Hun vidste, at de fugtige aftener, når Paris var helt gennemtrængt af væde og lå og udåndede en kvælende dunst som fra en uhumsk alkove, at denne bløde, grødefulde luft ophidsede mandfolkene. Hun lurede på de bedst klædte; hun så dem an på deres blege øjne. Det var, som om en sanselig galskab pludselig havde grebet hele byen. Hun var nok lidt bange, for de fineste folk opførte sig mest gement; hele polituren sprang af, og dyret viste sig, fordringsfuldt i sine uhyre krav, raffineret i sin bedærvelse. (...)

Fra de højeste til de laveste lag boltrede de sig i alkens svineri. Det var ganske nette ting, der gik for sig i Paris fra klokken ni om aftenen til klokken to om morgenen; og hun sværmede rundt og råbte, at hvis man kunne kigge ind i alle værelser, ville man få artige ting at se, og de store folk var værre end de små, her og der havde de næsen endnu dybere ned i svineriet end de andre. Dette fuldstændiggjorde Nanas opdragelse.

Uddrag af romanen NANA (1880) – en skildring af livet i det andet kejserdømme (1850-70), hvor samfundets top og bund fandt sammen på bordeller, værtshuse og teatre i et fælles forsøg på at fortrænge virkelighedens problemer og den voksende sociale nød.



Prudence





Julie, Marguerite



Lucien, Rothsteiner, Camargo

Kameliadamen

Af Jørgen Ljungdalh,
i samarbejde med Eyun Johannessen,
baseret på
Alexandre Dumas den yngres roman

Urpremiere 3. september 1999

Forestillingens varighed:
ca. 2 timer og 45 minutter incl. pause

Komponist	... Fini Høstrup
Sangtekster	... Per Nielsen
Iscenesættelse	... Eyun Johannessen
Scenografi	... Lars Juhl
Korarrangementer og Kapelmester	... Christian Baltzer
Koreografi	... Chris Blackwell
Lysdesign	... Peder Jacobsen
Lyddesign	... Kim Engelbrecht



Orkester ... Edi Premate (keyboards)
Henrik Hou Jørgensen (trompet)
Henrik Svenning (slagtøj)
Robin Watson (fløjte)
Jan Jacobsen (klarinet)
Niels Nørgaard (basun)
Kim Mikkelsen (bas)
Else Anker Møller (cello)
Franciszek Lejczak (violin)
Henrik Teistrup (violin)
Bjarne Høy (violin)
Thomas Hørlyck (violin)



MARGUERITE GAUTIER ... Trine Pallesen
 PRUDENCE ... Anne-Vibeke Mogensen
 JULIE ... Maibritt Saerens
 GREV FOURIER ... Bue Wandahl
 M. DUVAL ... Søren Elung Jensen
 ARMAND DUVAL, HANS SØN ... Caspar Phillipson
 GEORGE CRISPAIN, HANS FÆTTER ... Jens Zacho Böye
 PHILIPPE, GEORGES VEN ... Tomas Ambt Kofod
 CAMARGO, TEATERCHEF ... Jan Linnebjerg
 CARLO, REGISSØR ... Kenneth Carmohn
 NADINE, SKUESPILLERINDE ... Gunvor Reynberg
 LUCIEN, HENDES ÆGTEMAND ... Thomas Milton Walther
 BANKDIREKTØR ROTHSTEINER ... Jens Pedersen
 HERTUGEN ... Ulf Stenbjørn
 MIGNON ... Julie Baggesen
 FORVENTNINGSSANGEN ... Pernille Pettersson

SKUESPILLERE, BORGERE MM. I PARIS / SANGERE OG DANSERE
 Marianne Amundsen, Rikke Buch Bendtsen,
 Julie Baggesen, Anne-Marie Bøttcher,
 Kenneth Carmohn, Mette Dahl,
 Lone Strandsbjerg Danielsen, Allan Gyldenkærne,
 Per Kjærgaard, Peter Persson,
 Pernille Pettersson, Anja Rasmussen,
 Bettina Holmlund Sørensen, Lars Reker,
 Leo Padkær, Thorkild Andreasen,
 Kristian Havmand



Philippe, Armand, George



Marguerite, Armand

Scener og sange i Kameliadamen

Act I

- Scene 1 **På kirkegården / I Paris**
Forventningssangen
- Scene 2 **Hos Marguerite Gautier**
- Scene 3 **Theâtre du Vaudeville før forestillingen**
- Scene 3a **Premiere på "Den skumfødte Venus"**
Den skumfødte Venus (Nadine)
- Scene 4 **I foyeren på Theâtre du Vaudeville**
Bologne (Marguerite, Mignon, kor)
- Scene 5 **Bag scenen**
- Scene 6 **Hos Marguerite**
- Scene 7 **Theâtre du Vaudeville senere på aftenen**
- Scene 8 **Samme sted**
- Scene 9 **Hos Marguerite**
- Scene 9a **Samme sted**
Kiggerens sang (Grev Fourier)
- Scene 10 **Samme sted næste morgen**
Kvintetten (Armand, Marguerite, Julie, George, Philipe)
- Scene 11 **På Theâtre du Vaudeville**
Skuespillernes oprør (Carmargo, kor)
- Scene 12 **Hos Marguerite**
Prudences sang (Prudence, kor, Julie)
- Scene 13 **Samme sted**
- Scene 14 **Rædslens Maskerade 1**

Scene 15 **Hos Marguerite**

Scene 16 **Samme sted**
Drøm over virkelighed (Armand, Grev Fourier, Prudence, Julie, Marguerite)

Scene 17 **Et mediebryllup**
Bryllupssang (Armand, Marguerite, ensemblet)

Pause

Act II

Scene 18 **På landet i Bougival / I Paris**
Bougival (Armand, Marguerite)

Scene 18a **Bougival**
Godnatsang (Armand, Marguerite)

Scene 19 **Samme sted**

Scene 20 **Samme sted**

Scene 21 **Rædslens Maskerade 2**
Brevet (Marguerite, kor)
Forventningssangen (Armand, kor)

Scene 22 **Hos Marguerite**

Scene 23 **Samme sted**

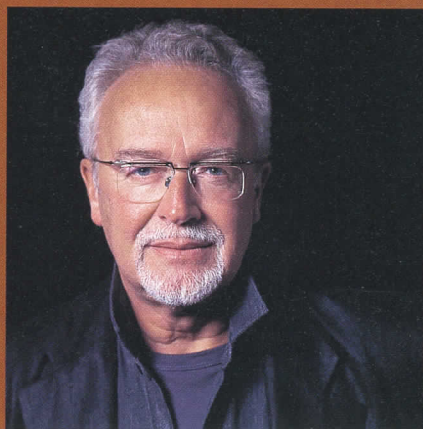
Scene 24 **Samme sted**

Scene 25 **I Egypten**
Egyptensangen (Armand, kor)

Scene 26 **Hos Marguerite**
Bologne Finale (Ensemblet)

Forestillingsleder	...	Bruno Nielsen-Boreas
Regissør	...	Eva Nevel
Instruktørassistent	...	Anders Holst, 3. års elev på Skuespillerskolen
Masker	...	Barbara Freud-Magnus
Makeup	...	Thomas Rubin Andersen
Repetitor	...	Edi Premate
Sangkonsulent	...	Ellen Lunde
Suffli	...	Birgitte Hansen
Afvikling lys	...	Peder Jacobsen/Jesper Ahnfeldt
Afvikling lyd	...	Erik Dath/Kim Engelbrecht
Sceneteknik	...	Knud Brodersen, Keld Kjær Jørgensen, Jan Martin Skou
Teatermaler	...	Anne-Marie Kjær
Leder af snedkersal	...	Kai Johansen
Kostumierer	...	Hanne Gissel, Mehmet Hilmi
Kostumeassistent	...	Conny Møldrup
Frisør	...	Britta Høxbro
Rekviritorer	...	Viggo Bay, Steen Jonassen

Teknisk chef	...	Jens Ravn
Dekorationschef	...	Jørn Walsøe
Kontorchef	...	Ralf Rudfeld
Teatersekretær & markedsføringschef	...	Leif Due
Teaterchef	...	Palle Jul Jørgensen
Programredaktion	...	Jørgen Heiner, Agnete Krogh og Leif Due
Foto fra afsluttende prøver	...	Jan Jul
Plakat layout	...	Henrik Degn og Lars Juhl
Program layout	...	Smidstrup Grafisk Bureau
Tryk	...	Phønix-Trykkeriet as



● Lars Juhl



● Peder Jacobsen

Magiens mestre

Manden bag maskerne

Scenograf **Lars Juhl** er manden bag kulisser, kostumer og masker til *Kameliadamen*.

Det er indtil nu blevet til omkring 200 scenografi-opgaver til skuespil, ballet og opera i Danmark, Norge, Sverige og Israel, siden debuten med Ostrowskijs *Skoven* på Det Ny Teater i 1967.

Lars Juhl er uddannet hos professor Teo Otto på Staatliche Kunsthochschule i Düsseldorf, og har siden lavet scenografi til over 50 forestillinger på Det Kgl. Teater og omkring 20 på Aarhus Teater. Han har sat sit markante præg på Den jyske Operas store Wagner opsætninger – *Nibelungens Ring*, *Tristan og Isolde* og *Parsifal*. Blandt hans seneste opgaver er også udstillingen *Bronzealderen på Odysseus' tid* på Nationalmuseet. Lars Juhl besøgte første gang Aarhus Teater i 1971. Blandt hans

opgaver på den østjyske landsdelsscene kan nævnes *Lyset over Skagen*, *Tartuffe*, *Den poetiske Raptus*, *Høfeber*, *Sweet Charity*, *Don Juan*, *Kameliadamens Kærlighed og Død*, *Maskerade*, *Volpone* og senest *En Sælgers Død*. Sidst Lars Juhl og Eyun Johannessen arbejdede sammen om en opsætning på Aarhus Teater var i 1994 med Molières *Den fine Mand*.

Lysets herre

Når lyset er slukket i salen og publikum har sat sig til rette, fører lysdesigner **Peder Jacobsen** os ind i teatrets magiske verden.

Peder Jacobsen er uddannet elektriker i 1975, og startede sin teaterkarriere som lysassistent på Aarhus Teater i 1976. Siden da har han afviklet lys og lyd på et uantal af forestillinger.

Peder Jacobsen fik sin debut som lys-

designer i 1988 med forestillingen *I Stau-nings Slagskygge*. Herefter er det blevet til mange forestillinger bl.a. *Mens vi venter på Godot*, *Pandoras Æske*, *Mojo*, *Indenfor Murene*, *Parasitterne*, *Maria Stuart i Skotland*, *Don Juan*, *Dans under Høstmånen*, *De fortabte Spillemænd*, *Den fine Mand*, *Præsidentinderne*, *Volpone*, *Alpeglød*, *Syg Ungdom*, *Klinikken*, *Le, mens Legen er god*, og *Den politiske Kandestøber* og sidst men ikke mindst *Les Misérables*, teatrets store opsætning i 1998.

Ved siden af arbejdet på Aarhus Teater har Peder Jacobsen været lysdesigner på *Chess* og *Cabaret* for Århus Musical Trup, *Demokraten* for Upstage Danmark, *Sanser*, med Jean Voigt som scenograf, på Vordingborg Videncenter, *Venteværelset* for Teater Spørgsmålstegnet og 4 x ØM-revy på Pejsegården i Brædstrup.



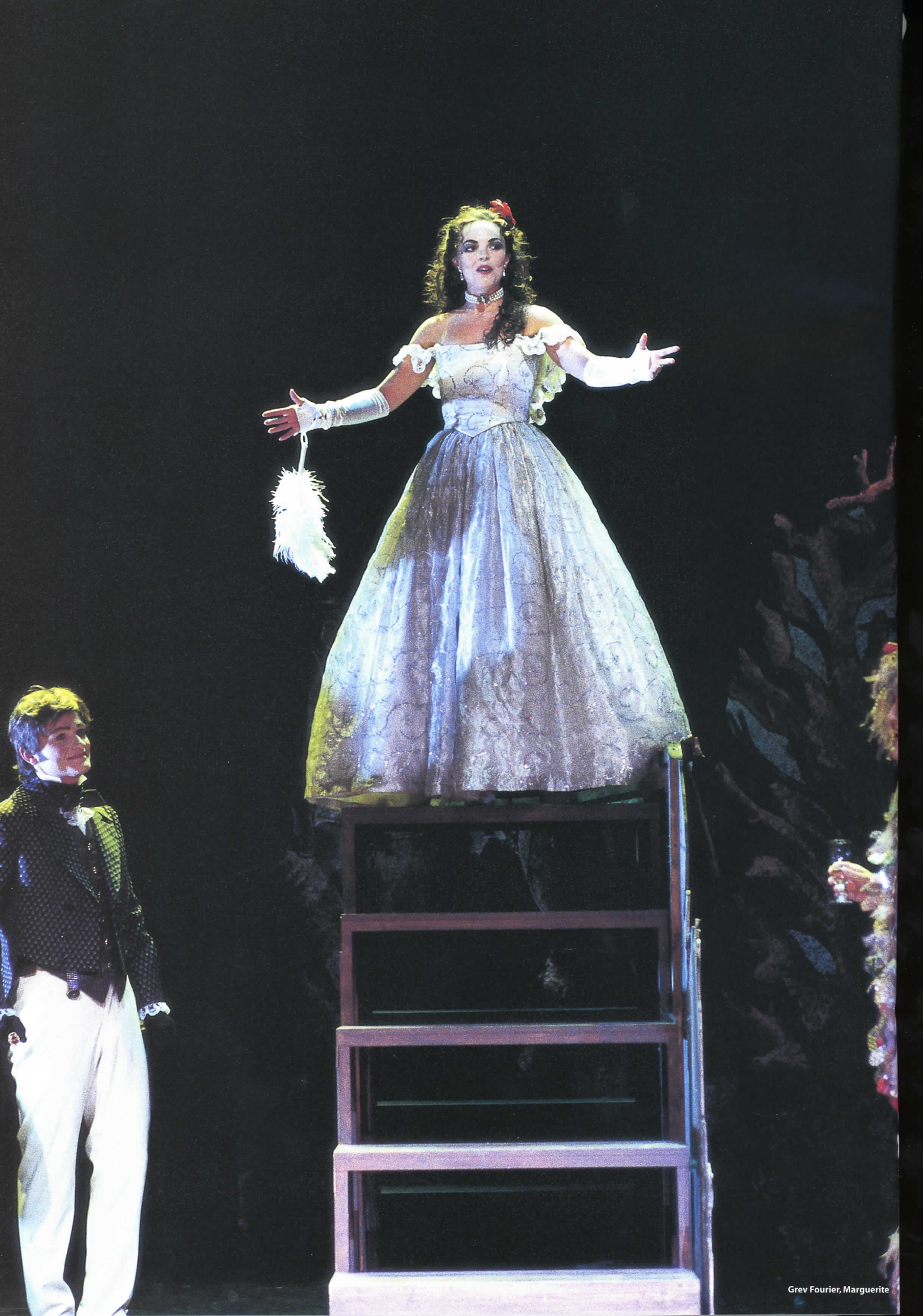
M. Duval, Marguerite

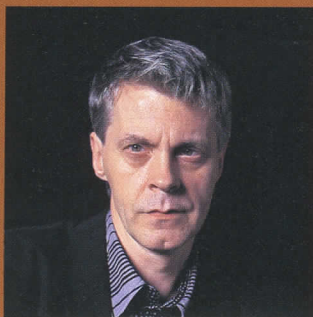


Marguerite, Julie

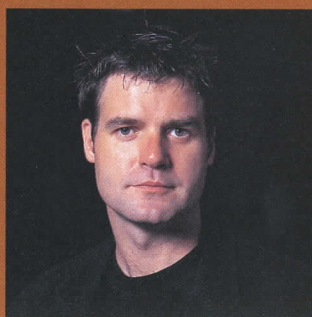


Prudence, Julie

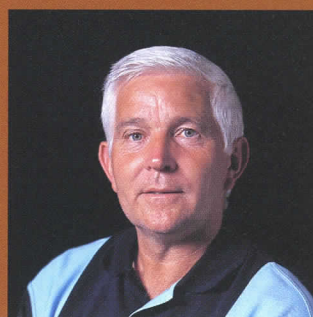




● Fini Høstrup



● Christian Baltzer



● Chris Blackwell

De musikalske bagmænd

Komponist

Efter diplomeksamen i trompet fra Det Fyenske Musikkonservatorium startede komponist **Fini Høstrup**s musikalske løbebane på Odense Teater i 1973, med musik til Peter Ustinovs *Den ukendte Soldat* og hans *Kone*. Sammen med instruktør Benny Poulsen kom han i 1975 til Aarhus Teater, hvor han komponerede musik til Jørgen Ljungdahls musical *Rose*, og de efterfølgende sæsoner til så forskellige forestillinger som *Snedronningen* og Brechts *Miraklet i Kødbyen*. I samme periode ledede han indstudering og orkester i flere store opsætninger.

I 1981 bosatte Fini Høstrup sig i København, hvor han har arbejdet på stort alle københavnske teatre som kapelmester og arrangør, på de store musicals bl.a. *Cyrano*, *Atlantis*, *Chicago*, *Grease*, *Crazy for You* og *Esther*. Fini Høstrup har komponeret musik til diverse tv- og filmproduktioner. Heriblandt tv-serien *Strisser på Samsø* og quizzen *Kvit eller Dobbelt*, i 1991 modtog han en 'Robert' for bedste film-musik til *Springflod*.

Fini Høstrups vidtfavnende musikalske interesser og hans tilknytning til jazzen og den rytmiske musik har resulteret i flere pladeudgivelser bl.a. *The Green Hat* (LP/87), *Fini Høstrup Quartet* (LP/88), *Ping Pong* (CD/89) og senest *Boomerang* (CD/97).

Tekstforfatter

Filmkonsulent og script editor ved DR-TV Drama **Per Nielsen**, er manden bag sangteksterne i aftenens forestilling.

Per Nielsen, uddannet i dansk og kultursociologi, har været tilknyttet DRs Børne & Ungdomsafdeling i en årrække som studievært, producer, instruktør og

programmedarbejder på bl.a. Børneradios *Sommerferiebussen* og *7'eren*. Han har tillige været konsulent for DRs Udviklingsafdeling. Per Nielsen har i 1990'erne arbejdet som konsulent for Det Danske Filminstitut, Nordisk Films TV-Fond samt for Statens Studieceter i Oslo – de to sidstnævnte ligeledes som script editor – og som freelance script editor på norske, svenske og islandske spillefilm.

Per Nielsens tidligere tekster og kompositioner indbefatter føljetoner for DR, musikteaterstykker for børn ved Dansk Musikteater, *Kænguruen* for Aalborg Teater, *Parat start Mozart* for Radioens Underholdningsorkester, *The Okoman*, *Drenge de kaldte Kylling*, *Hvorfor Uglen i Hulen* samt masser af reklamefilm. Endvidere kompositioner til egne orkestre bl.a. *Buzstop* (2 LP'er). I 1985 modtog Per Nielsen Ben Webster-prisen med gruppen Frontline. Det er endvidere blevet til gendigtning af *Orfeus i Underverdenen* til Aalborg Teater samt oversættelse af operaerne *Bortførelsen fra Serraillet*, *Candide* og *Fidelio* for Den jyske Opera.

Kapelmester og korarrangør

Christian Baltzer er bosat i Odense og har flere gange været kapelmester på den fynske landsdelsscene bl.a. på musicalen *Grease*, *Den stjålne Lykke*, *Diskret Ophold* og senest på *Fame The Musical*, som også førte ham til Aarhus Teater i foråret 1999. Siden har han tilbragt en stor del af sin tid på teatret, efter prøvestart på *Kameliamøden* i maj.

Christian Baltzer er diplomuddannet fra Det fynske Musikkonservatorium i 1997 og har herefter komponeret, produceret og været kapelmester på D.G.I.s

arrangementer adskillige gange, senest ved det store Landsstævne i Silkeborg.

De fleste har nok oplevet Christian Baltzer på DR-TV, hvor han var kapelmester og arrangør på quiz-programmet *Hvornår var det nu det var*. Sideløbende hermed har han spillet i flere orkestre – blandt andet Smack Dab in the Middle og Heading North Quartet.

Koreograf

Chris Blackwell er født og opvokset i England. Han begyndte at steppe allerede som seksårig og havde en række børneroller for film- og tv. I 1961 afsluttede Chris Blackwell en treårig musicalrettet uddannelse som danser og skuespiller og har siden danset sig gennem adskillige musicals i London, bl.a. *Spillemand på en Tagryg* og *Funny Girl* med Barbara Streisand. Han besøgte første gang Skandinavien med originaludgaven af *West Side Story* i 1962, vendte tilbage til København på gæstespil i *Can-Can* og blev derefter hyret som danser i Aarhus Teaters 75 års jubilæumsforestilling *Rose*.

De følgende år delte han mellem engelske og danske scener; der har jævnligt været bud efter ham fra København, Ålborg og Odense, men siden han i 1984 slog sig ned i Århus, har han været tæt knyttet til teatret, hvor han udover opgaverne på scenen har ugentlige danselektioner for skuespillerne. Chris Blackwell har lavet koreografi og arrangementer til talrige forestillinger på Aarhus Teater – fra *Et Juleeventyr*, *Lykke-Per*, *Hamlet* og *Helligtrekongersaften* til *Den forbudte Planet*, *Aspects of Love*, *Jesus Christ Superstar* og *Hurra for Blues Brothers*, *Folk og Røvere i Kardemomme By*, *Mojo*, *Den politiske Kandestøber*, *Les Misérables* og *Peter Pan*.



Hertugen, Marguerite

Kameliadamens historie

Kameliadamen har erobret hele verden efter at Alexandre Dumas den yngre gav sin veninde, kurtisanen, der kaldte sig selv Marie Duplessis, dette blomsternavn. De kameliaer, hun bar, var i fem af månedens dage røde og de øvrige hvide. De var på én gang symbol og varemærke for den kvinde, som han under navnet Marguerite Gautier har raffineret i sin roman. Virkelighedens Alphonsine Plessis – hendes døbenavn – var langt fra et så æterisk væsen som romanens kameliadame, over hvis skæbne millioner af læsere og utvivlsomt endnu flere teater- og biografsgængere har udgydt oceaner af tårer gennem mere end et århundrede.

Dumas udformede den teaterudgave, som fik premiere i parisersæsonen 1851-52. Den blev en stor succes. Hovedskikkelsen levede endnu i parisernes erindring som den smukke kurtisane, hvis skæbne alle havde hørt om, og de penge, unge Dumas af sit sparsomme studenterbudget havde givet ud på sin elskede, kom mangfoldigt igen.

Allerede året efter originaludgaven kom den første danske oversættelse 1849. Til gengæld tog det små 40 år, inden stykket kom frem på en dansk scene. Julie Secher blev i 1891 på Casino den første danske Kameliadame. Da havde københavnernes allerede i 1866 i Verdis opera *La Traviata* hørt Kameliadamen både synge og hoste under navnet Violetta, som librettisten Francesco Maria Piave omdøbte hende til i sin tekst til Verdis opera.

Efter at skuespillet var introduceret på Casino, har en lang række danske scener haft glæde af det. I rækken af danske Marguerite'r kan nævnes Anna Larssen og Betty Nansen på Folketeatret og Dagmarteatret i Herman Bangs iscenesættelse i vort århundredes første tiår. Fulgt af Clara Pontoppidan under første verdenskrig på Alexandrateatret. I 1920'erne og 30'erne hulkede man i Folketeatret over først Bodil Ipsen og senere Gerda Madsen som Marguerite, og teatre rundt i Danmark har haft deres berømte kameliadamer, bl.a. Gerda Christophersen. Efter 34 års pause genopstod Marguerite

i Birgitte Prices skikkelse i 1969 på Scala. Indimellem havde filmen med Greta Garbo som den berømteste kameliadame, og balletten, med Margrethe Schanne på Det Kongelige og i England Margot Fonteyn og Rudolf Nureyev som Marguerite og Armand, samt mange andre brugt Dumas' gode, gamle historie. På Det ny Teater gav Kjeld Abell i 1959 en egen version, tættere knyttet til romanen end Dumas' skuespil og med Bodil Kjer som Marguerite.

Og dette er blot løse blade af *Kameliadamens* teaterhistorie.

Romanen bygger på realiteter, hvor skuespillet lader dets personer fortabe sig i romantiske skyer og ædle tårer og tirader. Efter Marie Duplessis' død skaffede Dumas sig evig tilgivelse ved at udødeliggøre hende i sin roman, mens han ikke skyndte sig til sin tidligere elskerindes dødsleje, selv om han læste, at hun lå på det sidste. Hun døde den 3. februar 1847. Som Dumas skrev det i sin roman, var det først, da han i marts samme år på en plakat så, at der ville blive afholdt auktion



Armand, Marguerite

over en kendt kurtisanes efterladte indbo, at inspirationen kom til ham. Han gik ind til auktionen, og købte en bog: Det siges i *Kameliadamen* at være en af samme romans forgængere, Abbé Prévosts berømte kurtisaneroman *Manon Lescaut* (1731). På bogens første blad læste han ordene "Manon til Marguerite", og i sin egen roman lod han dedikationen være skrevet af den Armand Duval, som er en maskeret skildring af ham selv, men med digterisk frihed overfor virkeligheden. Dog var der utvivlsomt hos ham stadig varme følelser for den unge kvinde, der døde kun 23 år gammel, og som han havde levet elleve måneder med, før han blev træt af hendes udflugter og forhold til de rigmænd, som betalte for hendes ødsle liv. Karakteristisk for den fornuftige franskmænd var det afskedsbrev, hvori han skrev: "Jeg er ikke rig nok til at elske Dem, som jeg gerne ville, og ikke fattig nok til at lade mig elske, som De gerne ville. De har for meget hjerte til ikke at fatte grunden til mit brev og for megen ånd til ikke at tilgive mig."

Imponerende er det i virkeligheden, at den unge kvinde nåede så vidt, som hun gjorde. Hun var født 1824 i Normandiet i fattige og fornedrende forhold. Faderen var den fordrunkne Manrin Plessis, moderen af bedre familie. Faderen siges at have solgt Alphonsine til en flok sigøjnere. I hvert tilfald kom hun til Paris og færdedes som femtenårig med Montmartres glade studenter. Da hun var seksten, installerede en restauratør hende i en lille lejlighed, men snart efter fik den rige hertug af Guiche øje på hende og tog hende til elskerinde. Så var karrieren som kurtisane af rigeste klasse begyndt, og snart var den skønne pige kendt i hele Paris, samtidig med at hun lærte af de kredse, hun nu kom i. Hun fik smag for teater og læste bøger. Da unge Dumas en aften i 1844 for første gang kom i hendes lejlighed, blev han hende til fornøjelse med sin ungdom og vittighed, mens to andre herrer sørgede for hendes økonomiske sikkerhed. Dumas havde først nærmet sig hende en aften i Théâtre des Variétés, hvor hun var i selskab med sin ældre veninde, modehandlersken Clemence Prat. Hun

er i romanen blevet til den festlige og hjerteløse Prudence Duvernoy. Romanen var startet, og den fik sit logiske forløb, da Dumas hverken havde nerver eller penge til at følge med i den skønne, men allerede lungesyg kvindes liv. Efter hendes død omsatte han så med romantisk tilsløring, men samtidig med egne kommentarer, sin ungdoms kærlighedshistorie til romanen, der er blevet en af verdenslitteraturens berømteste kærlighedshistorier.

Håndgribelige kommentarer til den virkelige kærlighedshistorie dukkede op, da en samling breve til hende fra tidens notabiliteter – deriblandt Dumas og komponisten Franz Liszt – samt hendes regnskaber blev fundet og solgt på auktion i Paris 1935.

Alphonsine Plessis blev som Marie Duplessis kun 23 år. Som Marguerite Gautier har hun til gengæld fået evigt liv, og hendes grav på Montmatres kirkegård mangler aldrig blomster.

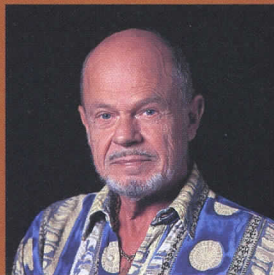
(Bearbejdet uddrag af efterskrift til den danske udgave af *KAMELIADAMEN*)



● Trine Pallesen



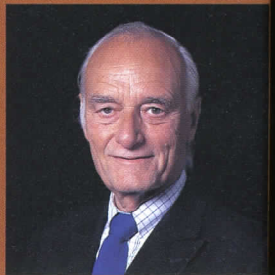
● Gunvor Reynberg



● Søren Elung Jensen



● Maibritt Særrens



● Ulf Stenbjørn

Gæster i aftenens forestilling

Trine Pallesen

Trine Pallesen er uddannet fra Aarhus Teaters Skuespillerskole med afgangsforestillingen *Ingenmandsland* i 1995. Siden er det blevet til to internationale spillefilm, *The Sunset Boys*, norsk film hvor hun spillede sammen med bl.a. Robert Mitchum, og *Et Hjørne af Paradis* hvor hun spiller den danske kvinde Anna (Karen Mogensen), der forlader civilisationen og tager til Mellemamerika med sin svenske kæreste, spillet af Samuel Frøler. Siden hun afsluttede sin uddannelse har Trine Pallesen haft flere opgaver i det københavnske bl.a. på Husets Teater i *Aske til Aske – Støv til Støv* og *Donna Joanna* på Østre Gasværk. Sommeren 1997 tilbragte Trine Pallesen i Århus Revyen '97 – og i forbindelse hermed den direkte tv-udsendelse *Mosquito* på DR-TV. På Aarhus Teater har man kunnet se Trine Pallesen i *Spillemand på en Tagryg*, *Teaterkoncert Gasolin* og senest i *Les Misérables*.

Gunvor Reynberg

Gunvor Reynberg er uddannet fra Statens Teaterskole i 1990. Herefter var hun ansat på Aalborg Teater i en fire-årig periode, med roller som bl.a. Lady Mariann i *Robin Hood*, Prinsessen i *Aladdin* og Sarah Brown i *Guys and Dolls*. Efter Aalborg flyttede Gunvor Reynberg tilbage til København, hvor hun har haft opgaver for Fiolteatret, Bådteatret (datteren i *Klubben*), Blaksted Turneen, Nørrebro Teater, Amagerscenen, Grønnegårdsteatret og for Det Danske Teater (Helena i *Liebhaberne*). Gunvor Reynberg har ellers medvirket i diverse revyer & cabareter samt filmene *Olsenbandens sidste Stik* og *Klinkevals*. På tv har hun haft opgaver i *Asta-Basta-Bum*, DR-TV's julekalender '96 *Hallo*

– *Det er Jul* og TV2's julekalender '98, *Brødrene Mortensens Jul*.

Gunvor Reynberg arbejder sideløbende som forfatter til revyer, klummer, Corona Danseteater, Anemoneteatret, Portalen m.fl. samt med stand-up og visesang.

Søren Elung Jensen

Søren Elung Jensen ville oprindeligt have været læge, men brød efter et par års studier ved Aarhus Universitet af og blev istedet elev ved Odense Teater i 1951. Efter elevtiden blev Søren Elung Jensen på Odense Teater, indtil Det Kgl. Teater havde bud efter ham i 1961. Han har gennem årene optrådt på de fleste danske scener med store roller inden for både det klassiske og den absurde dramatik. Søren Elung Jensen er en af vores mest alsidige skuespillere og trods alderen en af de mest moderne. På Aarhus Teater har han haft roller som etatsråden i *Indenfor Murene* og grosserer Werle i *Vildanden* og senest i sidste sæson doktor Lombardi i *En Tjener – To Herrer*.

Også som instruktør har Søren Elung Jensen gjort sig bemærket med bl.a. *Mus og Mænd*, *Spillemand på en Tagryg*, *Den glade Enke* og Kaj Munks *Egelykke*.

Indsatsen for Kaj Munks dramatik blev i 1961 belønnet med Kaj Munks mindelegat.

Maibritt Særrens

Maibritt Særrens får med rollen som Julie sin scenedebut, efter hun i sommeren 1999, afsluttede den fireårige uddannelse på Skuespillerskolen ved Aarhus Teater. Det er dog ikke første gang hun står på scenen. I elevtidens sidste år har vi set Maibritt Særrens som Norun i præsentationsforestillingen *Wa-Shå – Hva?* –

instrueret af Lars Knutzon – som blev en stor publikumssucces. Og senest som Simone i urpremieren på Jørum Rohdes *Guder: Fantomsmerter* – afgangsforestillingen fra Skuespillerskolen '99.

Inden Maibritt Særrens blev optaget på Skuespillerskolen studerede hun i to år på den private teaterskole Michael Chekhov Studio. Senere denne sæson skal Maibritt Særrens en tur til Nørrebro Teater og dernæst til Svalegangen, som en del af det faste ensemble der.

Ulf Stenbjørn

En markant skikkelse, der både som skuespiller og instruktør har løst store opgaver i sit mangeårige virke på Aarhus Teater. Ulf Stenbjørn er uddannet arkitekt på Kunstakademiets Arkitektskole på Charlottenborg men blev efterhånden fanget af de skrå brædder på Riddersalen og Nygade teatret. Ulf Stenbjørn kom til Århus, hvor han debuterede på Aarhus Teater i 1951 i dobbeltrollen i *Dans under Stjernerne*. Udover et engagement på Odense Teater 1964-68, har Ulf været forankret i Århus. Han var leder af Holberg-spillene i Den Gamle By 1955-63. I orlovsperioder fra Aarhus Teater har han bl.a. turneret med *Privatliv*. Ulf Stenbjørn har desuden iscenesat flere forestillinger på Aarhus og Odense Teater, i Bergen og til tv-teatret samt en opsætning af *Den Stundesløse* i Bukarest (1978). Ulf Stenbjørn modtog i 1957 Rundskuelegatet i Århus og Anmeldernes Pokal i 1960. Ulf Stenbjørn har desuden opnået at få en gang på teatret opkaldt efter sig: "Ulfs Gang" som er personalets genvej fra scenerne til kantinen.

Forventningens glæde

Tænk hvis man ku' beholde
den glæde i kroppen
som kilder og som bobler som ren champagnebrus
som suset for en rolle
som skridtet for toppen
til guld og grønne skove fra fattig ærmelus

på sommerfuglevinger
på sko af dun og fjer
mens klokkeblomster ringer
er det kun mig de ser

Tænk hvis man kunne danse
med glæde i kroppen
til skortesus der lokker de bedste drømme frem
en ridder med sin lanse
som stryger mig på lokken
og sætter tiden stille og gør mig een af dem

på sommerfuglevinger
på sko af dun og fjer
mens klokkeblomster ringer
er det kun mig de ser

Tænk hvis man kunne leve
sin glæde ved kroppen
og glemme alle tanker og mest af alt sig selv
åh hvem der fandt en Greve
var lykkelig som loppen
i Dronningens parykker åh gid man havde held

på sommerfuglevinger
på sko af dun og fjer
mens klokkeblomster ringer
er det kun mig de ser



Alexandre Dumas d.y.

"I hele den realistiske Gruppe er der intet saa udpræget og saa originalt Forfatter-physiognomi som den yngre Dumas!

... Her moder De alle Realismens afgjørende Træk. Den physiologiske, rent medicinske Betragtning af Menneskenaturen.

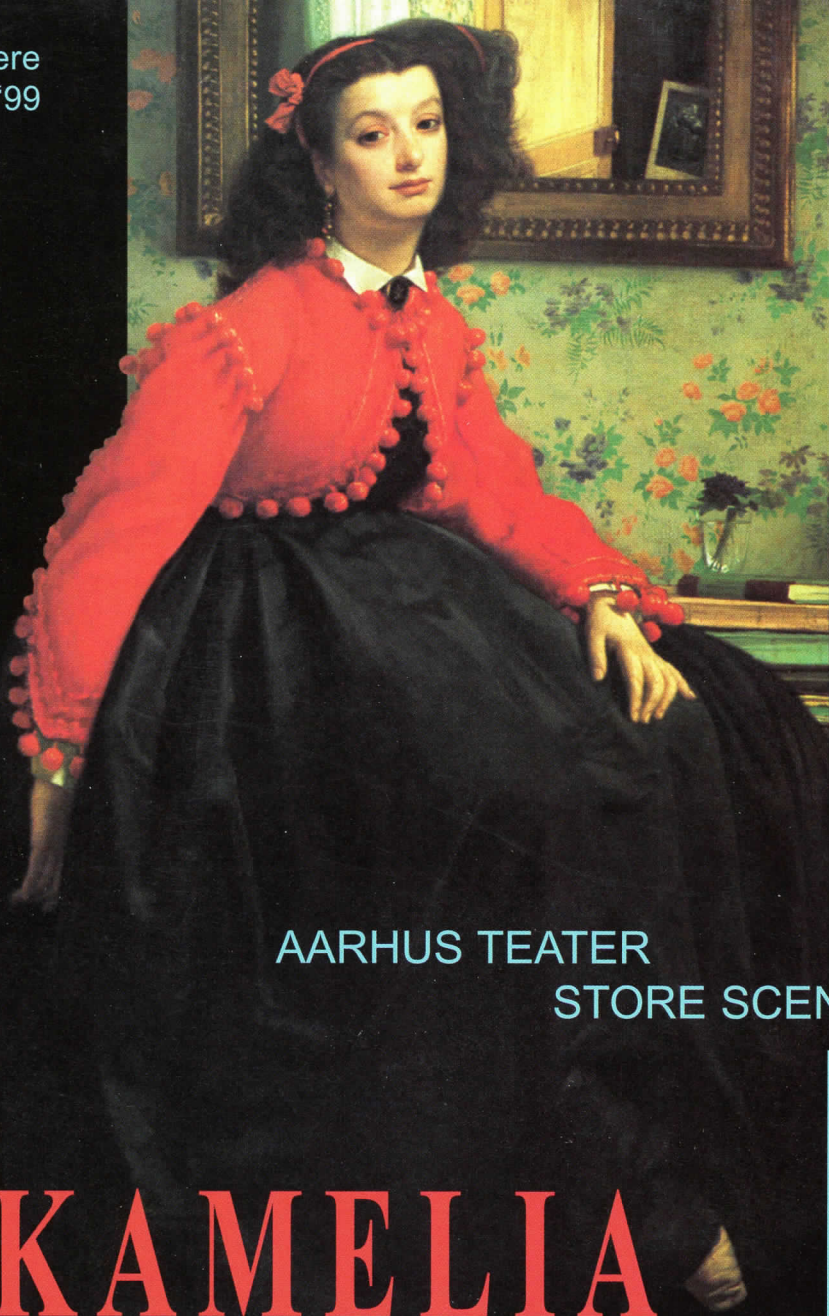
... Endelig en Ligefremhed, en Brutalitæt, men tillige: en sanddruhed i Udtryksmaaden, hvortil man aldrig har seet Mage. Han er cynisk, men cynisk paa en ejendommelig Maade, nemlig af en Art moralsk Raseri...

Enhver person, der forekommer i Dumas' Theater kan Digteren ligesom noiere gjøre Rede for physiologisk som psykologisk ... og Skildringen faaer herved en rystende Virkelighed."

Georg Brandes (1872) fra hans forelæsninger om det franske realistiske teater.



urpremiere
3. sept. '99



AARHUS TEATER
STORE SCENE

KAMELIA

EN MUSICAL

DAMEN

KAMELIA

EN MUSICAL

DAMEN

Ny dansk musical skabt over en af verdenslitteraturens største kærlighedshistorier

AARHUS TEATER • STORE SCENE • URPREMIERE 3. SEPTEMBER '99

Den omsværmede MARGUERITE bor i Paris, hvor hun har levet sit liv som kurtisane og feteret teaterstjerne – KAMELIADAMEN. Da hun bliver syg, har teatret ikke længere brug for hende. MARGUERITE er dog stadig omgivet af beundrere, heriblandt ARMAND, som hun indleder et hedt og umuligt forhold til.

MARGUERITES sygdom og livsførelse gør, at hun forsøger at holde ARMAND på afstand. Til sidst overgiver hun sig. De bliver 'gift' på teatret og tager på landet for at dyrke hinanden, men deres drømmeverden er skrøbelig. ARMANDs far vil skille dem, og han opsøger MARGUERITE for at overtale hende til at opgive forholdet. MARGUERITE efterlader et brev til ARMAND og rejser tilbage til Paris. I desperation følger ARMAND efter for at finde hende og havner i en mareridtsdans, som slutter i sengen hos skuespillerinden NADINE.

Da MARGUERITE endnu engang sender bud efter ARMAND, ender det i en hed elskovsscene. Da han vågner, har MARGUERITE igen forladt ham. Han bliver meget ophidset og lægger et pengebrev. Han vil ikke stå i gæld til sine ludere. MARGUERITE læser brevet og rammes af et anfald.

Pendulet stopper: Ensom, syg og uden penge dør MARGUERITE.

KAMELIADAMEN har erobret verden, siden Alexandre Dumas den yngre gav sin elskerinde – den berømte parisiske kurtisane Marie Duplessis – blomsternavnet. Den virkelige Marie Duplessis blev kun 23 år. Med Dumas' Marguerite har hun fået evigt liv.

Forfatter Jørgen Ljungdahl
Sangtekster Per Nielsen
Komponist Fini Høstrup

Iscenesætter Eyun Johannessen
Scenograf Lars Juhl
Kapelmester Christian Baltzer
Koreograf Chris Blackwel
Masker Barbara Freud-Magnus

Medvirkende:

Trine Pallesen, Caspar Phillipson, Anne-Vibeke Mogensen, Bue Wandahl, Ulf Stenbjørn, Jan Linnebjerg, Gunvor Reynberg, Thomas Milton, Jens Zacho Böye, Tomas Ambt Kofod, Jens Pedersen, Søren Elung Jensen, Maibritt Særns, Julie Baggesen, Marianne Amundsen, Rikke Buch Bendtsen, Kenneth Carmohn, Mette Dahl, Lone Strandsbjerg Danielsen, Allan Fogt Gyldenkerne, Per Kjærgaard Paulsen, Johanne Lindholm, Peter Persson, Pernille Pettersen, Anja Rasmussen, Bettina Holmlund Sørensen, Lars Reker m.fl.
samt stort orkester